

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo v Alojzijevišču, upravništvo v Marijanišču.

Poročilo o cerkvenoglasbenem tečaju v Gorici.

(Dalje in konec.)

Umen pevski poduk bi moral stremiti vedno za dvema cilji, katera sta: pevski poduk sam na sebi in gojenje zdravja. Ne le telovadba, temveč tudi umno gojenje petja krepi telo. Pevec mora globoko dihati, ker za petje se potrebuje več sape nego za navadno govorjenje. Z globokim dihanjem si pa krepimo in širimo prsi. Petje je gimnastika mišic; dobro vpliva na celo telo, zlasti na kroženje krvi in na prebavljanje.

Pri petju se je treba po koncu in ravno držati in ne kričati.

Človeški pevski organ je take vrste instrument, da ga je treba šele pripraviti in izobraziti, predno je za rabo. Glas je treba 1.) izobrazevati, 2.) ga razvijati in 3.) varovati.

Pri pevskem poduku v ljudskih, meščanskih in srednjih šolah naj se pazi na sledeče:

1.) glas treba nastaviti čisto in gotovo (sigurno),

2.) vaditi samoglasnike,

3.) vaditi soglasnike,

4.) vaje naj so primerne obsegu pevcev in pevk ter naj se pojô *p*, kjer ni *pp* — tam ne bo nikoli *ff*;

5.) ko so se pevci utrudili, treba prenehati ali vsaj za nekaj časa počivati;

6.) paziti na napake zlasti pri dihanju ter jih odpravljati;

7.) paziti na ritem, na naglašene in na nenaglašene zloge;

8.) paziti na to, da prično v zboru vsi skup peti;

9.) paziti na dinamiko;

10.) boljše pevce in pevke tudi še posebej (individualno) podučevati.

Pevecem je g. predavatelj priporočal zlasti:

1.) vaditi in ojstriti si posluš,

2.) glas lepo nastavljeti, tone natanko zadevati,

- 3.) razločevati cele in polovne škalne stopinje,
- 4.) strogo v taktu prepevati in
- 5.) besedilo pravilno in razločno izgovarjati.

Vsak pevec bi moral poznati pevski organ, kakor mora glasbenik-instrumentalist poznati svoj inštrument. Dirigent pa mora še posebej poznati pevske registre in jih mora znati izravnovati.

Kar je gosp. predavatelj povedal o dirigiranju, se mi zdi vredno zabilježiti zlasti tole:

Mahanje pri dirigiranju ni glavna stvar. V tem oziru je tudi pač vsak dirigent individualiteta za se. — Glavna stvar je to, da dirigent pridno študira in da pozna partiture, ki jih hoče izvajati. Glavna stvar je nadalje to, da se potruži prav sestaviti zbor in orkester, kakor je primerno tej ali oni skladbi. On mora imeti pravi pevski čut in pravo navdušenje za stvar, katere se loti. On mora skrbeti, da se redno vrše skušnje (pevske vaje), kajti brez teh ni mogoče pričakovati dobrega izvajanja. On mora pripraviti zbor do tega, da vsi vanj gledajo in da so si neprenehoma drug z drugim v zvezi. On odločuje, kak tempo se bo vzel tu ali tam, zlasti če ni to dosti jasno izraženo v partituri od skladatelja. Z eno besedo: Na njem je, kako bo proizvajanje izpadlo. Slab dirigent pokazi lahko vse, dober pa pomaga celo srednji skladbi do veljave.

Kako naj zbor naštudira kako cerkveno skladbo, je gosp. predavatelj pokazal na najbolj praktičen način; s tem namreč, da je z dečki in odraslimi pevci, ki jih je s seboj pripeljal iz dvorne kapele in z dečki, ki jih je pripeljal preč. g. p. Mihael Horn iz Sekove, poskusil Kyrie iz Palestrinove maše „Aeterna Christi munera“.

Najprej so prebrali tekst. Nato je g. predavatelj-dirigent igral zbor na klavirju ter pel zraven, drugi so tačas gledali v svoje note. Potem so začeli peti višji glasovi zase, nižji zase, slednjič vsi skupaj. Ko so skladbo enkrat vsi skupaj prepeli, se je pričelo likanje posameznih mest. Kajpada je šlo s temi pevci lahko, in marsikateri izmed udeležencev tečaja si je mislil: O ko bi imel g. predavatelj pred seboj moj zbor, bi bilo treba nekoliko več truda in potrpljenja!

Gosp. predavatelj je priporočal dirigentom zlasti za začetek enoglasne sklade, izmed latinskih maš je omenil P. Rajmund Hekking-ove in Jož. Stein-ove. Kot ideal cerkvenega petja je označil četveroglasno petje.

Toliko o predavanjih g. Julija Böhma, ki so bila gotovo najbolj praktičnega pomena za vse udeležence in ki bodo brezdvomno obrodila dosti dobrih sadov.

Zdaj pa še nekoliko o predavanjih preč. g. p. Mihaela Horna. On je predaval o gregorianskem koralu. Po kratkem uvodu je jel takoj z udeleženci tečaja vaditi „Missa de Angelis“ in menjevalne speve za praznik sv. Jerneja apostola. Mimogrede nam je zelo mnogo pojasnil o koralu, zlasti glavne razlike med medicijsko in tradicionalno koralno pisavo in ponovno opozarjal da se mora koral lepo peti, če hočemo, da se bo

Inspekcija organistov.

(Konec.)

Jako važno vprašanje vstaja: Kaj bodi predmet inspekcije, da se bo mogla inspekcija pravično — ker povsod enakomerno — vršiti in tako cerkvena glasba enakomerno napredovati.

Prvo, kar bo moral organist oz. pevovodja predložiti, bodo zapisniki in sicer 1.) zapisnik skladieb *a)* za petje, *b)* za orgle, urejen po tvarini, to se pravi vsake vrste skladbe skupaj pisane, n. pr. 1. oddelek: latinske maše, 2. oddelek *gradualia*, 3. oddelek ofertoriji, 4. oddelek latinski moteti, 5. oddelek slov. pesmi *a)* mašne, *b)* obhajilne in na čast presv. Srcu Jezusovemu, *c)* Marijine, *d)* svetnikom na čast, *e)* razne. Seveda mora biti pri vsaki skladbi naznanjeno, koliko partitur je in po koliko posameznih glasov; prav tako ali je vezano ali nevezano itd. Vse note morajo imeti pečat župnega urada, vsaka pesem, ki se v cerkvi poje, mora preiti v last cerkve in mora biti pisana v partituri in v zadostnem številu glasov. Prav tako mora imeti cerkev zadostno število skladieb za orgle: preludijev itd. Tudi te morajo biti v zapisniku natančno označene. Če ima organist poleg teh še svoje lastne, je prav, pa te naj bi ne spadale pod inspekcijo.

2.) zapisnik produkcij, recimo tednik, kjer bodo zapisane za vsako nedeljo in vsak praznik, sploh za vsak nastop v cerkvi pesmi lepo zapored; nekakšna zbirka programov, zapisnik sporedov petja pri službi božji.

Še tega bi bilo treba! — morda nevoljno zmigavaš — pa je vendar treba. Za svetne prireditve, veselice, igre itd. si peveci oz. organist vselej sproti natančno določijo pesmi, ki jih bodo peli, tudi jih napišejo, pravzaprav dajo natisniti v lepem sporedu; ali je služba božja manj kot svetna veselica, ali se za to strašno žaloigro, ki se je prvič odigrala na Kalvariji ob neznani grozi celega stvarstva in se redno ponavlja v katoliških cerkvah, ne splača napraviti sporeda, ali za tako veličastno prireditev ni treba nad vse natančno določiti spevov, ki naj se pojejo? Vsak duhovnik, pa bodi še tako učen in pobožen, se mora skrbno in vestno pripravljati za govore, ki jih ima v cerkvi pred celo krščansko občino; obenem mora vsak govor vsaj po vsebini imeti zapisan v posebnem zapisniku; in organisti, oziroma peveci, ki v sveti pesmi nekako nadaljujejo pridigo duhovnikovo, njim naj bi se ne bilo treba pripravljati in si sproti že vnaprej določiti, kaj bodo peli, oni naj bi si še le na koru sproti izmišljevali in se morda prepirali, kaj naj zbero in v naglici morda ravno to izbrali, kar je najmanj primerno! Ali je to dostojno za službo božjo? Kakšen ugled si mora pridobiti zborovodja pri peveih, ki niti tega ni zmožen, ki se niti toliko ne potruzi, da bi ob taki važni priliki izpolnil svojo dolžnost?

Ta zapisnik bo tudi jasno kazal inspektorju, ali se izbirajo pesmi, ki so primerne prazniku, primerne tudi zboru, kazal natanko, kakšen duh vodi organista in zbor. — Morda bi bil na mestu še

3.) zapisnik vseh kompozicij, ki jih peveci znajo; zopet seveda razdeljen po tvarini. To bi olajšalo pregled organistu samemu pri pripravljanju, izbiranju pesmi za službo božjo, zlasti pa nasledniku ob izpremembah.

Tudi stanje orgel bi se moralo pregledati, da se tudi glede orgel potrebno ukrene.

Kako naj se inspekcija vrši? Inspektor bi se gotov dan (nedeljo, praznik), ko ve, da je v dotični cerkvi služba božja, udeležil službe božje, najboljše incognito, da tako izpozna, kaj se poje, in zlasti kako se poje: kakšno je izgovarjanje, kako pazijo na znamenja (dinamika), kako akcentuirajo itd. Ob enem bi tudi videl, ali orglavec sam „fantazira“ ali preludira iz not.¹⁾

Po službi božji bi se pač inspektor moral pokazati, zakaj potem naj bi bila pevska izkušnja, da inspektor vidi, kako se petje poučuje. Le tako bo mogoče dati potrebna navodila in odstraniti morebitne napake pri pouku in sploh pri petju. Nazadnje se pregledajo zapisniki in note, če je vse v redu in — strah je prestan.

Kdo naj bo inspektor? Brez dvoma možje, glasbeno naobraženi, ki morejo pravično presoјati, možje širokega obzorja z mnogimi izkušnjami, da morejo upoštevati razmere in razne težkoče, ki morebiti tualitam ovirajo blagonosni napredek. Da jih mora biti več, je samoposebi umevno, zakaj en sam človek takega dela ne zmore po celi škofiji. Po stanu naj bi bili duhovniki ali pa zborovodje oziroma organisti, ki imajo potrebne zmožnosti. Imenovati jih ima pravico seveda le knezoškofijski ordinariat, ker je to popolnoma cerkvena zadeva. Seveda bi kazalo sporazumeti se z odborom cecilijanskega društva, ki naj bi predložil sposobne može za to opravilo.

Vršilo naj bi se nadziranje vsako leto vsaj enkrat, če manjkrat, bi bilo odločno premalo.

Kdaj naj se uvede? Čimpreje, tembolje. V tem oziru bi morala prihodnja sinoda ukreniti vse potrebno; tam, ko bo zbrana vsa duhovščina cele škofije, naj bi se izdala natančna določila in izgotovila navodila za organiste in pa za inspektorje, ob enem seveda tudi za duhovnike, ki so čeprav ne neposredno, gotovo pa posredno odgovorni pred lastno vestjo in pred vestjo vernikov za petje in orgljanje v svoji cerkvi. Sinoda, to je zadnji termin, ki ga moremo postaviti za začetek te prevažne institucije. Do takrat je tudi še dovolj časa, da utegnejo poklicani faktorji natančneje razmišljati o ureditvi zgoraj predlagane uvedbe, zakaj kar na vrat na nos tudi ne kaže začeti ampak treba je temeljite priprave v vsakem oziru.

Če bi še kdo prašal, kdo naj nosi stroške, odgovarjamo: tisti, ki bo imel v prvi vrsti korist, to je cerkev. Sicer pa stroškov ne bo veliko, pogosto prav nič in zato tudi ta pomislek odpade.

Tako smo, upamo vsaj, precej jasno označili potrebo in korist, pa tudi vsaj v večjih obrisih, čeprav v obliki hitre skice, način inspekcije. Morda nam kdo zameri odkrito besedo, toda nam ni za zamero, ampak za sveto

¹⁾ Da bi namreč prosto, dobro, pravilno igral brez not, je komaj kateri zmožen, silno redko so taki sejani, pač pa vstajajo kakor gobe po dežju taki, ki „prosto fantazirajo“, ne marajo not, pa je njih „fantaziranje“ tako, da je več napak, kot akordov, poleg tega nobene melodije, vedno eni in isti dolgočasni, duhomorni postopi, hušji od harmonike. Rajše bi človek videl, da bi ga kdo za ušesa vlekel, kot pa to poslušal.

stvar, za sveto glasbo nam gre, ki se more le po tej poti toliko dvigniti, da postane vredna povelječavka svetih verskih skrivnosti! Zakličem vsem poklicanim faktorjem s pesnikom:

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud nam nebo blagoslovi!

Fr. Kimovec.

Nove orgle.

V Zgornjem Logatcu.

Na župnikovo prošnjo in po naročilu preč. knezoškofjstva sem kolavdiral v Zg. Logateu najnovejše delo našega že nekoliko znanega orglarskega mojstra Milavca v Ljubljani.

Dispozicija kaže 8 registrov v glavnem manualu, 5 v zgornjem in 5 v pedalu, zraven še 4 zbiralniki, razne zveze z manuali in pedalom ter zbor goslij in zbor flavt.

„Unda maris“ se je opustila, mesto nje se je v postranski manual uvrstila Voix celeste. Njega dni nas je Unda maris elektrizirala s svojim nežno, čarobnim glasom, dasi smo nekako čutili, da bi ta register spadal bolj v kake koncertne orgle. Ima pri vsej svoji lepoti nekak nosljajoč sentimentalni znak. Voix celeste ga prav dobro nadomestuje, ker ima bolj strogo cerkven značaj.

Kaj naj rečem o delu sploh? Gosp. Milavec je še loli mlad, pokazal je pa že, kaj zna, pri svojem delu za konvikt v Št. Vidu in pri velikih orglah v Šmarnem pri Kranju. Ko sem pa najnovejši njegov opus v Zg. Logateu preizkusil, sem vesel vskliknil: „Pokojni Goršič je zopet oživel!“ Kaj smo bili žujim izgubili, kaže najbolj dejstvo, da smo v zadnjih 8 letih toliko večjih orgel naročili v tujini. Sedaj pač tega ne bode več potreba. Navlašč sem hodil poizkušat kake nove orgle raznih tujih mojstrov, ker že dalj časa potrebujemo novih orgel ravno v Idriji, a se nisem mogel nobenkrat odločiti, da bi bil tujcu izročil delo. Goršič nas je bil nekako razvrdil, da nam niso bile všeč razne tuje tvrdke. To ni samo moje osebno mnenje, tako sem slišal povdarjati večkrat razne in dobre organiste. Ko sem pa sedaj natanko preizkusil vse registre, delal žujimi razne skupine, sem takoj pri g. Milavcu naročil nove orgle z 20 registri za idrijsko mestno župno cerkev. To je gotovo najboljša pohvala in dejanjska kritika. Ker ima g. Milavec že sedaj dvojne večje orgle v delu, bode tretje za Idrijo izvršil v dveh letih.

„Slovenec“ je pisal prejšnji teden: „Nove orgle je dobila župna cerkev v Zg. Logateu. Sodba veščakov se izreka o njih precej ugodno, vendar se orgle ne dajo primerjati onim v župni cerkvi v Rovtah.“ No, tudi Riegerjevo delo v Rovtah sem dvakrat poizkusil in prepričan sem, da oni gospod, ki je te vrstice napisal v „Slovenec“, je gotovo pozabil primerjati posamezne registre in njih različne zveze, morda je sodil površno po skupnem efektu. Pri Milavčevem delu ima vsak register svoj karakterističen znak, glas je poln, nekako možki, te popolnoma zadovolji, kakor smo bili pri Goršičevih delih navajeni. Večš te ali one, dobiš zopet krasno barveno sliko, ki te očara, jo slišiš večkrat, a ima še vedno neko privlačno silo do tebe in nehote čutiš, da si na svetem kraju. Da bi začel kako poskočnico igrati, ti niti na misel ne pride. Vse drugače je pri kombiniranih orglah. Tam zbiraš skupine, iščeš novo barvo, a je ni. Kako neki? Saj je polovico registra zvezanega tu, tam zopet priklopljenega drugam, odpiraš, vlečeš registre za ušesa, pa te le ne ubogajo. Že pokojni kardinal Missia — gotovo veščak v glasbi — je svaril pred kombiniranimi orglami. Rajši maj registrov popolnoma izpeljanih, kakor pa vse polno vlakov, ki so le za oči, ne pa za ušesa. Bodi dovolj o tem, ker nočem nobenemu škodovati, pa tudi nobenemu kratiti njegovega okusa.

Da je gosp. Milavec vporabil vsa najnovejša sredstva, katera sedaj hočemo pri novi konstrukciji, se razume, saj živimo v dobi hude konkurence in kdor se ne potruži za nove iznajdbe, zaostane v svoji stroki in izgubi tudi kruh.

Gg. sobratom kličem: Evo Vam domačina mojstra, ki sedaj že veliko daje in nam za prihodnost obeta še več. Podpirajmo ga, da bo z naročili preskrbljen in zopet lahko pride oni čas, da se bodo velike tuje tvrde čudile, kako more prekositi z malimi močmi ubogi Slovence mogočnega Nemca, kakor se je prigodilo pokojnemu Goršiču pri frančiškanskih orglah v Gradcu.

Ker je g. Milavec rojen v Logatcu, je za svojo rojstno faro po ceni izvršil krasno delo. Le 6000 kron dobi za nove orgle. **Mihael Arko**, dekan v Idriji.

Dopisi.

Djakovo, meseca avgusta 1907. — Cenjenim čitateljem sem že pred nekaj meseci poročal o hrvatski cerkveni glasbi, da je na jako nizki stopinji, smem reči po nekod pod ničlo. V nastopnem hočem podati malo pojasnilo, kje so vzroki, da se glasba ne dvigne na višjo stopinjo. Zasedujem naslednje: a) Duhovščina sama, b) nimajo pesmi, c) cerkve nimajo orgel, d) ne organistov.

Točka a). Največja krivda je na svečeništvu samem, ker se ne briga za cerkveno petje, se li kaj poje pri maši ali ne. Naj se poje, kar hoče, to je stvar organistova, mi je rekel nekoč svečenik. V prvi vrsti je dolžan in po papeževem ukazu primoran vsak svečenik skrbeti, kaj se poje v cerkvi in kako se poje, li odgovarja cerkvenim zahtevam in propisu Motu propria. Mislite li, da bi se na Kranjskem ali Štajerskem v dobi 10—15 let brez duhovščine glasba povzpela do stopinje, na kakršni je? Ne — nikdar ne. Ako bi bila duhovščina skoro proti cerkvenemu ukazu, kar se v Hrvatskej lahko opaža, igrale bi se še dandanes po cerkvah koračnice, valčki in polke. Moje prepričanje je, da, dokler se svečenstvo samo ne oprime strogo cerkvenega stališča glede petja, tako dolgo tudi ne bode slišati po Hrvatskem lepega liturgičnega cerkvenega petja. Vrlo dobro bi tedaj bilo, da se večja pozornost obrne že na semeniščnike in se jim malo več predava o cerkveni glasbi, da, ko pridejo na župnije, počnejo takoj pripravljati pot najlepši umetnosti — cerkvenemu petju.

b) Zopet velika neprilika za razvoj cerkvenega petja je nedostajanje pesmi. Kje dobiti pesmi: mašnih, Marijinih, obhajilnih sv. Reš. Tel. i. dr.? Takih pesmi se dobi pri nas prav malo in še te so ali preveč umetne, da se jih mal, slab zbor težko nauči, ali so pa ničvredne. Naprositi bi se moralo domače gg. skladatelje, da se oprimejo tudi cerkvenih pesmi in s tem pomorejo do razvoja cerkveni glasbi.

c) Duša lepega petja so sveđe orgle. Zbor, dokler je še mlad ali nesposoben, se opira in sluša glasove orgel, da ne ouahne in pade ter ne izgubi veselja. Orgle takorekoč vodijo in vzdržujejo petje; a žalibog, zopet tu zapreka, ker orgle imajo le po mestih in trgih, a so še te vse s skrajšanim pedalom in manualom in grozno nerodne. To so vam instrumenti kakega starega italijanskega mojstra, ker menda niso znali za nobenega drugega boljšega. Po župnijah in podružnicah po deželi nimajo orgel ampak le harmonije in še ti dajejo glasove od sebe kot roj „čemrljev“. Prva naloga za to poklicanih faktorjev je, da si vse župne cerkve nabavijo orgle. Dokler ne bode tega, je tudi težko za vsakega organista, učitelja petja, da bi mogel v cerkvi kaj lepega ustvariti.

d) Ako bi pa vse prej omenjeno bilo na mestu, bi se vendar še ne dalo kaj posebnega doseči. In zakaj ne? Ni dobrih organistov na razpolago; večinoma so povsod organisti učitelji. Kako gojijo učitelji cerkveno glasbo, tega ne bodem posebe omenjal, ker bi bil morda kdo užaljen. Rečem le, da nobeden ni mojster druge stroke — ampak le iste, katere se je učil in še te ne vsakdo.

Studenčan.

Razne reči.

— Pet daril udom Cecilijinega društva v Goriški nadškofiji, zložil, upravitel in avto-grafiral Danilo Fajgelj:

I. Predigre za cerkveno uporabo. 1905. Zbirka 52 lahkih, ne dolgih prediger v vseh dur-tonovih načinih, zadajih 12 pa v nekaterih ložjih moltonih.

II. Kadence za orgle. 1906. Nič manj kakor 230 kratkih prediger s kazalom kronatično sestavljenim, da se hitro najde zahtevani tonovi način, „dur“ in „mol“.

III. Fuge, fugeti in verseti za orgle. 1906. Zbirka 33 komadov v ložjih tonovih načinih na izvirne teme razen treh, ki so: velikonočni „aleluja“, češka božična „Božji nam je rojen Sin“ in en Wittov „aleluja“.

IV. Lavretanske litanije za ljudsko petje. 1905. Štirinšestdeset napevov na 32 straneh.

V. 45 Tantum ergo za moški zbor. 1906.

Da oocinimo navedene skladbe, ne bode treba izgubljati besed o prvih treh delih povsod dobro znanega strokovnjaka, ki je tu v svojem pravem elementu. Vse te skladbe za orgle bodite kot izboren material vrlo priporočene vsem marljivim organistom!

Lavretanske litanije so kratki popevki osmih taktov, le pri nekaterih ima še „Jagnje božje“ poseben napev. Navada — je razvada: Po eni šabloni se popevajo cele litanije tako, da pridejo prvi štiri vsikliki samo enkrat na vrsto, medtem ko peti sploh izostane. Od „Sveta Marija“ naprej se pristavlja stoprav po vsakem tretjem vsikliku odgovor „Prosi Boga za nas!“ (namestu „Boga za nas pros!“ po starem našem.) Pravični, po novem molitveniku vpeljeni odgovor „Prosi za nas!“ se ne da še stisniti v takte teh večinoma plitvih, primitivnih popevkov. Nasvetujemo, naj se nikjer ne vpeljuje nekaj podobnega, kjer tega še ni.

Boljše, da, prav dobre so brez izjeme skladbice „Tantum ergo“ za moški zbor. Razen izdajatelja, ki je skladatelj 6 števil, so tu zastopani še: Waldeck, Vollmar, Groiss, Schöpf (8), Hribar (3), Sattner (2), Foerster, Seghizzi (3), Rihar, Witt (3), Ett (2), neznanih je pa 13.

Vseh 5 knjižic male prirodne oblike je avtografral g. Fajgelj sam, za katero mučno in trudopolno delo zasluži pač obilo priznanja in polno hvale. Ker pa so ta darila natisnjena po zasebnem podjetju, se ne smejo javno prodajati; kljub temu jih dobi, kdor pristopi kot ud k gori omenjenemu društvu — udnina znaša na leto menda le 1 K.

A. F.

— Kapelnikom pri stolnici sv. Vida v Pragi je imenovan po zamrlem prof. Jos. Foersterju dosednji zborovodja pri sv. Vavrlavu na Smihovem skladatelj Karol Douša.

— Glasba v Avstriji izza poslednjih 60 let. Avstrijsko društvo pisateljev, skladateljev in glasbenih vodij, ki ima svoj sedež na Dunaju, kani prirediti bodoče leto v proslavo 60letnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. umetniški koncert, čigar program ima pravega dela skladateljev, dospevih do svetovne slave v zadnjih 60ih letih. Radovedni smo — piše o tej stvari „Česka hudba“, iz katerega lista smo povzeli te vstice — kako se bode ob tej priliki sodelilo o skladateljski delavnosti Smetane in Dvořaka, do kojih svetovne slave in popularnosti se razen Brahmsa v zadnjih 60. letih noben drag avstrijski glasbenik ni popel.

— Organisti, za vas! Vaš prijatelj¹⁾ sporoča sledeči biser, ki ga je zasledil na koru neke cerkve v parmskih Apeninih. Priporočamo se faktorju (tiskarne), da kar najnatančajše ponatisne besedilo: primaruha! biser take arheološke važnosti!

Pravila za (tiho) mašo.

1) Orgla se, ko začne mašnik brati mašo.

2) Po končani „veri“ in po „Dominus vobiscum“ „un allegro“ in se nadaljuje, da pozvončka.

3) Po „Sanctus“ se zaigra „un andante“, dokler ne pozvončka.

4) Po „Agnus Dei“ „un altro allegro“, dokler ne pozvončka.

5) Po treh „Češčenamarijah“ „una marcia finale“.

Peta maša 5 ton.

1) Ko pride duhovnik (iz zakristije) kadenca v D-duru, potem se poje „un Kyrie“, ena kadenca, potem „Christe“, druga kadenca in drugi „Christe“, še ena kadenca, „poi basta“!

2) Pri „Gloria in excelsis Deo“ ena kadenca, in nadaljujejo se kadence in „sonatine“ dokler se ne zapoje Amen, „poi basta“.

3) Po intonaciji „Credo“ ena kadenca in pojo celi Credo nepretrgoma do „Dominus vobiscum“. Koračnica. Po „sanktus“ kadenca v „G“ potem zapoje, nato druga kadenca, potem kar naprej „andante“; pri „pax Domini“ kadenca, potem se pa nadaljuje „con un allegro“. Po ite missa est kadenca v „G“, ko pa klerik reče „deogratias“ „una marcia finale“. „E poi basta“.

¹⁾ To notico v slabi italijanščini prinaša italijanski časnik „Santa Cecilia“ v junjevi številki. Sporočil jo je un ceciliano dell' Emilia.

Listnica uredništva prilog.

Dvema gg. s kurza v Gorici: Gradualia so za mešani zbor (voces inaequales); za moški zbor pa je moja Missa s. Aloysii s intr., grad., off., comm. in vsemi rezponzoriji (Böhm & Sohn na Dunaju). Za moški zbor je tudi Missa s. Jacobi (Schwaun v Düsseldorfu).

Današnjemu listu je pridejana II. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiskala Zadržna tiskarna v Ljubljani.